

rājā tam ca tathā-bhūtaṃ vīkshya 'āpannam abhāshata:
 «kim idṛiḥ tvam kriṣṭi-bhūtaḥ? kim ruddham te mayā 'aṇanam?» 35
 tac ṣrutvā sa baṇikputro rājānam tam vyajijñapat:
 «ātmāpi viśmṛito bhūtyā, mama kā tv aṇane kathā? 36
 «yushmad-ādisṭa-nidhana-ṣṛavaṇāt prabhṛiti, prabho,
 «mṛityum āyāntam āyāntam anvahaṃ cintayāmy aham.» 37
 ity uktavantam tam rājā sa baṇikputram abravīt:
 «bodhito 'si mayā, vatsa, yuktyā prāṇa-bhayaṃ svataḥ. 38
 «idṛiḥ eva hi sarvasya jantor mṛityu-bhayaṃ bhavet;
 «tad-rakṣaṇopakāraḥ ca dharmah ko 'bhyadbiko, vada? 39
 «tad etat tava dharmāya mumukṣhāyai ca darṣitam;
 «mṛityu-bhito hi yatate naro mokṣhāya buddhimān. 40
 «ato na garhaṇīyo 'yam etad-dharmā pitā tvayā.»
 iti rāja-vacaḥ ṣrutvā prahvo 'vādīd baṇiksutaḥ: 41
 «dharmopadeṣād devena kṛitī tāvad aham kṛitaḥ;
 «mokṣhāya 'icchā prajātā me, tām apy upadiṣa, prabho!» 42
 tac ṣrutvā tam baṇikputram, prāpte tatra puruṣsave,
 taila-pūrṇam kare pātram dattvā rājā jagāda saḥ: 43
 «idaṃ pātram grīhītṛvā tvam ehi, bhrātṛvā purīm imān,
 «taila-vindu-nipātaḥ ca rakṣaṇīyas tvayā, suta! 44
 «nipatishyati yady ekas taila-vindur itas tava,
 «sadyo nipātayishyanti tvām ete puruṣhā tataḥ.» 45
 evaṃ kila 'uktvā vyasṛijat tam bhramāya baṇiksutam,
 utkhāta-khadgān puruṣhān dattvā paṇḍitā sa bhūpatīḥ. 46
 baṇikputro 'pi sa bhayād rakṣaṇs taila-lava-cyutim,
 purīm tām abhito bhrātṛvā, kricchrād āgād nṛpāntikam. 47
 nṛpo 'py agalitānta-tailam dṛiṣṭvā tam abhyadhāt:
 «kaṅcit pura-bhrame 'py adya dṛiṣṭo 'tra bhramatā tvayā?» 48
 tac ṣrutvā sa baṇikputrah provāca racitāñjaliḥ:
 «yat satyam na mayā, deva, dṛiṣṭam kiṃcid na ca ṣrutam; 49
 «aham hy ekāvadhānena taila-leṣa-paricyutim
 «khaḍga-pāta-bhayād rakṣaṇs tadāhīm abhramam purīm.» 50
 evaṃ baṇiksutena 'ukte, sa rājā nijagāda tam:
 «dṛiṣṭya-tailaika-cittena na tvayā kiṃcid īkṣhitam. 51
 «tat tenaiva 'avadhānena parānudhyānam ācara!
 «ekāgro- hi bahirvṛitti-nivṛittis tattvam īkṣhate, 52
 «dṛiṣṭa-tattvaḥ ca na punaḥ karma-jālena badhyate.
 «esha mokṣopadeṣas te saṃkṣhepāt kathito mayā.» 53
 ity uktvā prahito rājñā, patitvā tasya pādayoḥ,
 kṛitārthaḥ sa baṇikputro hṛiṣṭaḥ pitṛi-grīham yayau. — 54
 evaṃ Kalingadattasya prajās tasya 'anuṣāsataḥ
 Tārādattābhīdhānā 'abhūd rājñī, rājñāḥ kulocitā, 55
 yayā sa rājā ṣuṣubhe nītimatyā suvṛittayā,
 nānā-dṛiṣṭānta-rasiko bhāratyā sukavir yathā. 56
 yā prakāṣa-guṇa-ḍāghyā, jyotsnā 'iva ṣaṣalakṣmaṇaḥ
 tasya 'amṛitamayasya, 'abhūd avibhinnaiva bhūpateḥ, 57